

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ХІРУРГІЇ ТА АКУШЕРСТВА
факультет ветеринарної медицини

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри хірургії та акушерства

 Борис КИРИЧКО

«16» травня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

освітньо-професійна програма Ветеринарна медицина
спеціальність 211 Ветеринарна медицина
галузь знань 21 Ветеринарна медицина
ступінь вищої освіти Магістр
(2020 рік набору, термін навчання 5 років)

ПОЛТАВА

2023-2024 н. р.

Розробники (робоча група):

Кудинич Сергій, доктор ветеринарних наук, професор
Киричко Борис, доктор ветеринарних наук, професор
Светаф'єва Валентина, доктор ветеринарних наук, професор
Кручиненко Олег, доктор ветеринарних наук, професор
Омельченко Іанна, кандидат ветеринарних наук, доцент
Локес-Крупка Терезія, кандидат ветеринарних наук, доцент
Петренко Максим, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Кравченко Сергій, кандидат ветеринарних наук, доцент
Дмитренко Надія, кандидат ветеринарних наук, доцент
Щербакова Наталія, кандидат ветеринарних наук, доцент
Авраменко Наталія, кандидат ветеринарних наук, доцент
Канівець Наталія, кандидат ветеринарних наук, доцент
Корчан Леонід, кандидат ветеринарних наук, доцент
Михайлютенко Світлана, кандидат ветеринарних наук, доцент
Панасова Тетяна, кандидат ветеринарних наук, доцент
Передера Олена, кандидат ветеринарних наук, доцент
Передера Роман, кандидат ветеринарних наук, доцент
Передера Сергій, кандидат ветеринарних наук, доцент
Супруненко Костянтин, кандидат ветеринарних наук, доцент
Шелудько Анастасія, методист

Робоча програма виробничої практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри хірургії та акушерства

Протокол № 10 від «12» травня 2023 року

Робоча програма виробничої практики схвалена Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина»

Протокол № 9 від «16» травня 2023 року

Голова Ради з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина»

Надія ДМИТРЕНКО

1. Опис практики.

Опис виробничої практики «Виробнича практика»

Таблиця 1

<i>Елементи характеристики</i>	<i>211BET_мд_2020</i>
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	обов'язкова
Рік навчання	IV
Семестр	VIII
Від підсумкового контролю	диференційований залік

2. Заплановані результати навчання

Метою виробничої практики є: набуття практичних навичок з організації та проведення заходів щодо профілактики та ліквідації інфекційних та інвазійних хвороб тварин, надання лікувальної допомоги тваринам за хірургічної патології, виконання розтину та патологоанатомічної діагностики захворювань в умовах виробництва; виховання потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завдання виробничої практики:

- відпрацювання методів дослідження тварин за інфекційних та інвазійних хвороб, розробка комплексних протиепізоотичних та протипаразитарних заходів в умовах виробництва;
- опанування методів діагностики та лікування тварин за хірургічної патології;
- застосування методик патологоанатомічного розтину та посмертної діагностики хвороб тварин на виробництві.

Проходження виробничої практики сприяє формуванню:компетентностей:
загальних:

- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя;
- здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії.

фахових:

- здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;
- здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;

- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу;
- здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності;
- здатність організовувати роботу відповідно до вимог охорони праці, цивільного захисту;
- здатність визначати поживність кормів, норми годівлі тварин при різній продуктивності; складати повноцінні раціони, відбирати середню пробу кормів для аналізу та готувати корми для аналізу, оцінювати якість кормів.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій;
- збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин;
- розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини;
- здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності;
- пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження;

- формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів;
- розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології;
- розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування;
- знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи;
- знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин;
- знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення;
- володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань;
- застосовувати знання з охорони праці, цивільного захисту при розробці критеріїв прийняття і реалізації управлінських рішень з використанням відповідних методів та принципів у сфері професійної діяльності;
- спілкуватись в усній та письмовій формі державною, іноземною мовою у професійній діяльності;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, володіти системою рухових умінь і навичок;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

3. Програма практики

Виробнича практика

Тема 1. Епізоотологія та інфекційні хвороби.

Проведення профілактичних заходів, складання календарного плану протиепізоотичних заходів, клінічне дослідження тварин, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

Тема 2. Паразитологія та інвазійні хвороби.

Клінічне дослідження тварин, проведення спеціальних лабораторних досліджень, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

Тема 3. Ветеринарна хірургія.

Клінічне дослідження та лікування тварин за хірургічної патології, визначення факторів травматизму та аналіз отриманих результатів.

Тема 4. Патологічна анатомія та розтин.

Проведення патологоанатомічного розтину трупів тварин, складання протоколу патологоанатомічного розтину та встановлення діагнозу.

4. Структура (тематичний план) практики

Таблиця 2

Структура виробничої практики

Розділи виробничої практики	Тривалість вивчення розділу, год.	Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво розділами
VIII семестр		
Епізоотологія та інфекційні хвороби	45	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Паразитологія та інвазійні хвороби	45	Паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Ветеринарна хірургія	63	Хірургії та акушерства
Патологічна анатомія та розтин	27	Нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Разом	180	

5. Індивідуальне завдання з практики

Кожен здобувач вищої освіти готує доповідь за результатом звіту.

6. Вимоги до баз практики

Практика студентів факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики здобувачів освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого

самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Виробнича практика проводиться на базах практики – підприємствах (установах, організаціях тощо), що залучаються для проведення практики студентів, які повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності 211 Ветеринарна медицина;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування студентів (на загальних підставах, за наявності вакансій).

7. Організація проведення практики

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики здобувачів освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина, є:

- розробка робочої програми практики;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- проведення настановчих зборів студентів;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора університету. Загальну організацію практики та контроль за її

проведенням в університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на факультеті – декан, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора університету про проведення практики студентів.

Виробнича практика студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання здобувачами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення здобувачам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість здобувачів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На здобувачів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики здобувачів;
- забезпечує якість проходження практики здобувачів вищої освіти згідно з її програмою;
- контролює своєчасне прибуття здобувачів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження здобувачами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить здобувачів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення здобувачем-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;

- контролює ведення щоденника, підготовку звіту здобувачем-практикантом;
  - після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного здобувача-практиканта, де дає оцінку проходження практики.
- Студенти, які проходять виробничу практику, зобов'язані:
- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
  - пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
  - отримати документи для проходження практики;
  - ознайомитися з програмою практики;
  - отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
  - своєчасно прибути на базу практики;
  - дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
  - виконувати завдання, передбачені програмою практики;
  - підготувати звітну документацію з практики;
  - своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

8. Вимоги до звітної документації з виробничої практики

Основною звітною документацією є щоденник виробничої практики (друкований екземпляр, додаток А), щоденник виробничої практики, оформлений у вигляді журналу прийому тварин (Додаток Б) та звіт.

Щоденник виробничої практики, оформлений у вигляді журналу прийому тварин (Додаток Б) оформлюється у формі зошита, заповненого від руки, згідно зразка. Інформацію до щоденника вносять щодня, окрім вихідних днів. Кожного тижня щоденник завіряється підписом та печаткою керівника практики від підприємства. Щоденник прошивають, на останній сторінці зошита вказують кількість сторінок (аркушів), дату (перший день практики), скріплюють печаткою та підписом керівника практики від підприємства.

Звіт оформляють згідно з вимогами ДСТУ 3008-95 – «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Мова звіту з виробничої практики – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна.

Пряме переписування у звіті матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

Обсяг звіту з виробничої практики повинен складати не більше 0,8 авторських аркушів, або 18 сторінок комп'ютерного тексту.

Текст звіту з виробничої практики набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29-30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт

текстового редактора – Word Times New Roman, розмір 14 пт. Текст слід друкувати таких розмірів берегів: лівий не менше 25 мм, правий – не менше 10 мм, верхній і нижній не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою.

Титульна сторінка звіту з виробничої практики оформляється за єдиним зразком (додаток В). Наступна сторінка тексту – «Лист оцінювання».

Текст основної частини звіту з виробничої практики поділяють на розділи та підрозділи.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи. Заголовки підрозділів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Заголовки відділяються від тексту зверху і знизу при комп'ютерному наборі двома рядками.

Абзаци в тексті починають відступом, що дорівнює не менше 1,25 см та повинен бути однаковим впродовж усього тексту.

Знаки, літери, символи, позначення, які неможливо ввести із клавіатури, а також математичні і хімічні формули вписуються від руки чорнилом (пастою) чорного кольору.

Помилки, описки і графічні неточності, виявлені у процесі виконання звіту, допускається виправляти підчищенням або з використанням коректора і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту (графіки) рукописним способом (чорними чорнилом, пастою, тушшю). Допускається не більше трьох виправлень на одну сторінку.

Пошкодження аркушів, помарки і сліди неповністю видаленого попереднього тексту в роботі не допускаються.

Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці, шрифт Times New Roman 12 пт. Титульний лист та зміст включають до загальної нумерації сторінок роботи, номер сторінки не ставлять.

Цифровий матеріал, отриманий під час досліджень, доцільно розміщувати у компактних, забезпечених тематичними підзаголовками і пронумерованих таблицях.

Таблицю розташовують безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання у тексті.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами, порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, Таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва таблиці має бути стислою і відображати її зміст.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносючи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її головку і боковик.

У разі поділу таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Слово Таблиця __ вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами друкують (пишуть) Продовження таблиці _ із зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, друкують (пишуть) з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують в однині.

Горизонтальні та вертикальні лінії, які розмежовують рядки таблиці, а також лінії ліворуч, праворуч і знизу, що обмежують таблицю, можна не проводити, якщо їх відсутність не ускладнює користування таблицею. Головка таблиці повинна бути відокремлена лінією від іншої частини таблиці. Висота рядків таблиці – не менше 8 мм.

Графу Номер за порядком до таблиці не включають. Якщо показники, параметри або інші дані необхідно нумерувати, їх порядкові номери вказують у боковикі таблиці перед найменуванням.

Одиниці величин вказують або у заголовках, або у підзаголовках. Окрему графу для одиниць не виділяють. Якщо всі параметри, розміщені у таблиці, мають тільки одну одиницю, наприклад, міліметри, то її скорочене позначення (мм) розміщують над таблицею. Якщо графи таблиці містять величини переважно однієї одиниці, але є й показники, виражені в інших одиницях, над таблицею розміщують напис про переважну одиницю, а відомості про інші одиниці дають у заголовках відповідних граф.

Цифри у графах розміщують так, щоб класи чисел у всіх графах були суто один під одним. Числові значення величин в одній графі повинні мати, як правило, однакову кількість знаків після коми. За відсутності окремих даних у таблиці слід ставити тире.

Звіт з виробничої практики доцільно ілюструвати оригінальними рисунками, що можуть включати макро- і мікрофотографії, графіки, діаграми і схеми.

Ілюстрації можуть мати назву, яку розміщують під ілюстрацією, і порядкові номери. У підписах до мікрофотографій з гістопрепаратів потрібно вказувати метод фарбування і величину збільшення. Кількість ілюстрацій повинна бути

достатньою для пояснення тексту. Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) необхідно розмішувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією. Якщо рисунок один, його позначають Рисунок 1. Допускається нумерувати ілюстрації в межах розділу. У цьому випадку номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: Рисунок 1.1.

Посилаючись на ілюстрації, слід писати "... відповідно до рисунка 2" в разі наскрізної нумерації і "... відповідно до рисунка 1.2", за нумерації у межах розділу.

Ілюстрації, за необхідності, можуть мати найменування і пояснювальні дані (підрисунковий текст). Слово Рисунок і найменування розміщують після пояснювальних даних і друкують (записують) таким чином:

Рисунок 1.1 – Абсцес у корови в ділянці шиї.

Якщо ілюстрації створені не автором, необхідно при поданні їх дотримуватись вимог чинного законодавства про авторські права.

Порядок викладання матеріалів звіту

Вихідним матеріалом для складання звіту служать записи в щоденнику, а також копії актів експертиз, протоколів, фотографії і т.п.

Загальний об'єм звіту повинен складати 15-18 сторінок комп'ютерного тексту.

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ВЕТЕРИНАРНА ХІРУРГІЯ

РОЗДІЛ 2. ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ

РОЗДІЛ 3. ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

РОЗДІЛ 4. ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ ТА РОЗТИН

ЗВЕДЕНА ТАБЛИЦЯ ВИКОНАНИХ РОБІТ

ВИСНОВКИ

ДОДАТКИ

У вступній частині здобувач вищої освіти дає коротку характеристику місця проходження практики та організацію роботи підприємства (установи, організації тощо).

У розділах, вказаних вище, здобувач вищої освіти узагальнює матеріали по дисциплінах і представляє підсумкові дані як у вигляді тексту, так і в таблицях, а також складає зведену таблицю всіх виконаних робіт під час проходження

практики (додаток Г). У висновках дається оцінка місцю проходження практики, її організації, керівництву.

У додатках здобувач вищої освіти вміщує копії актів проведених робіт, малюнки, схеми, фотографії тощо. Кількість їх повинна бути помірною з тим, щоб не перевантажувати звіт матеріалами, що не мають особливого значення.

Після оформлення матеріали звіту виробничої практики подаються на перевірку щодо наявності запозичень з інших джерел. Для цього студент може самостійно використовувати доступні інтернет-ресурси, які визнані державою.

Здобувач вищої освіти має подати на кафедру довідковий документ про перевірку матеріалів звіту щодо наявності запозичень з інших джерел.

Здобувач вищої освіти, що виконав звіт, який має високу, достатню оригінальність тексту, допускається до його захисту.

Здобувач вищої освіти, що виконав звіт виробничої практики, який має задовільну оригінальність тексту, допускається до захисту за умови надання консультації з боку керівника практики від кафедри.

Здобувач вищої освіти, що виконав звіт виробничої практики, який має низьку оригінальність тексту, не допускається до її захисту.

Після отримання позитивного результату всі підготовлені аркуші текстових документів звіту виробничої практики складають у пластиковий швидкозшивач у такому порядку: титульний аркуш, лист оцінювання, зміст, і далі матеріали звіту згідно із змістом. До звіту додаються щоденники виробничої практики, заповнені за формою встановленого зразка.

9. Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики. До звітної документації відносяться щоденники практики та звіт з практики.

За результатами проходження виробничої практики здобувачем подається звіт з практики разом зі щоденниками на відповідальну кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Звіт з виробничої практики захищається здобувачем перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

За підсумками виробничої практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з виробничої практики виставляється впродовж перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

– оцінки результатів проходження практики здобувачем, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;

– оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки виробничої практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах факультету та Університету.

Оцінювання та схема нарахування балів з виробничої практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри за наступними критеріями.

Таблиця 3

Схема нарахування балів з виробничої практики

Критерії оцінювання	Кількість балів
Висновок викладача – керівника практики від кафедри про виконання здобувачем вищої освіти програми практики (вичерпність і правильність виконання завдань практики) з врахуванням відгуку-характеристики керівника практики від бази практики	1–40
Якість оформлення щоденнику практики	1–19
Комісійний захист звіту	1–41
Всього	100

10. Рекомендовані джерела інформації

Під час виконання звіту з виробничої практики здобувач вищої освіти може використовувати літературні джерела та інтернет-ресурси.

Основні

1. Внутрішні хвороби тварин / В. І. Левченко та ін.; за ред. В. І. Левченка. Біла Церква, 2012. Ч. 1. 528 с.

2. Внутрішні хвороби тварин / В. І. Левченко та ін.; за ред. В. І. Левченка. Біла Церква, 2015. Ч. 2. 610 с.

3. Галат В. Ф., Євстаф'єва В. О., Галат М. В. Морфологія гел'мінтів тварин (атлас). Полтава, 2009. 100 с.
4. Гігієна і експертиза молока і молочних продуктів: навч. підручник. Ч. 1. Гігієна молока / І. В. Яценко та ін. Харків: Діса плюс, 2016. 416 с.
5. Гігієна і експертиза молока і молочних продуктів: навч. підручник. Ч. 2. Гігієна молочних продуктів / І. В. Яценко та ін. Харків: Діса плюс, 2016. 424 с.
6. Гігієна і експертиза продуктів первинної переробки забійних тварин / І. В. Яценко та ін.; за ред. І. В. Яценко, Н. М. Богатко, І. А. Бібена. Нова ідеологія, 2019. 1200 с.
7. Глобальна паразитологія / Галат В. Ф. та ін. Київ: ДІА, 2014. 568 с. + 24 с. іл.
8. Зон Г. А. Патологічна анатомія паразитарних хвороб тварин / Г. А. Зон / Суми, 2005. – 226 с.
9. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. Київ: Вища освіта, 2002. 703 с.
10. Клінічна діагностика хвороб тварин / Левченко В. І. та ін.; за ред. В. І. Левченка і В. М. Безуха. Біла Церква, 2017. 544 с.
11. Литвиненко І.О., Литвиненко М.О. Епізоотологія з мікробіологією: навч. посіб. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 483 с.
12. Наливайко Л. І., Палій А. П., Євстаф'єва В. О., Родіонова К. О., Івлева О. В. Хвороби хутрових тварин: науково-методичний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 412 с.
13. Панько І. С., Власенко В. М., Гамота А. А. та ін. Спеціальна ветеринарна хірургія. Біла Церква, 2003. 496 с.
14. Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А. та ін. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, анестезіологія. Київ: НУБіП України. 2021. Ч.1. 452 с.
15. Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А. та ін. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, анестезіологія. Київ: НУБіП України. 2022. Ч.2. 388 с.
16. Урбанович П. П. Патологічна анатомія тварин. // П. П. Урбанович, М. К. Потоцький, І. І. Гевкан та ін. / Навчальний посібник / Київ. Ветінформ, 2008.– 879 с.
17. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин. К., Урожай, 2002. 319 с.
18. Яблонський В.А., Хомин С.П. та ін. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Вінниця: Нова Книга, 2006. 592 с.
19. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П. Загальна епізоотологія: підручник; ред. Б.М. Ярчук, Л.Є. Корнієнко. Біла Церква: 2002, 655 с.

Допоміжні

1. Борисевич В.Б. Загальна ветеринарно-медична хірургія / Борисевич В. Б., Борисевич Б. В., Петренко О. Ф. та ін. -К. : Науковий світ, 2001. 245 с.
2. Борисевич В.Б., Борисевич Б. В, Сухонос В.П. та ін. Ортопедія парно- та непарнопалих тварин. К.: Видавничий центр НАУ, 2008. 182 с.

3. Гігієна виробництва, безпечність, якість та експертиза рибних консервів / І. В. Яценко та ін. Харків: «Стиль-Издат», 2019. 144 с.
4. Євстаф'єва В. О., Михайлютенко С. М., Кручиненко О. В., Мельничук В. В. Ветеринарно-санітарна оцінка за інвазійних хвороб сільськогосподарських тварин: методичні рекомендації. Полтава, 2021. 34 с.
5. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник / Галат В. Ф. та ін. ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
6. Інвазійні хвороби коней / В.Ф. Галат та ін.; за ред. В.Ф. Галата. Київ: НАУ, 2008. 152 с.
7. Інфекційні хвороби коней: навчальний посібник. Київ. Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 142 с.
8. Кравців Р. И., Злонкевич Я. І. Інфекційні хвороби свиней. Львів, 2008. 337с.
9. Локес-Крупка Т. П., Канівець Н. С., Каришева Л. П., Соболева О. Д., Обідний Я. С. Рентгенологічне дослідження собаки за розширення стравоходу (клінічний випадок). *Вісник ПДАА*. 2021. № 2 (101). С. 254–258.
10. Локес-Крупка Т. П., Цвіліховський М. І., Канівець Н. С., Каришева Л. П., Бурда Т. Л. Результати інструментальних досліджень стану щитоподібної залози в собак за наявності гіпотиреозу на тлі ожиріння. *Вісник ПДАА*. 2021. № 1 (100). С. 279–284.
11. Локес-Крупка Т. П., Цвіліховський М. І., Канівець Н. С., Кравченко С. О., Бурда Т. Л. Структурні зміни внутрішніх органів свійських kota та собаки у разі ожиріння, зумовленого цукровим діабетом. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. № 2 (97). С. 194-01
12. Навчальний посібник «Орнітоз (питання етіології, патогенезу, діагностики, профілактики)». Автори: Авраменко Н.О., Омельченко Г.О., Міланко О.О., Авраменко О.А. - м. Суми. – РВВ СНАУ. – 2011. – 73 с.
13. Навчальний посібник «Пріони і пріонні інфекції» Автори: Авраменко Н.О., Омельченко Г.О., Міланко О.О. Навчальний посібник. - м. Суми. – РВВ СНАУ. – 2012. – 46 с.
14. Недосєков В. В., Гонтарь А. М., Сорокіна Н.Г., Кісера Я. В. Інфекційні хвороби собак і котів : навч. посіб. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 98 с.
15. Недосєков В., Гонтарь А., Сорокіна Н. Інфекційні хвороби птиці : навч. посіб. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 118 с.
16. Особливості впровадження системи НАССР на м'ясо, молоко та рибопереробних підприємствах України: навч. посібник / Н. М. Богатко та ін. Біла Церква, 2016. 282 с.
17. Панько І., Власенко В., Левченко В. Патогенетична терапія при запальних процесах у тварин. Київ. Урожай, 1994. 350 с.
18. Посібник з інвазійних, інфекційних та незаразних хвороб свиней: навч. посіб. / Ю.Ю. Довгій та ін.; за ред. Ю.Ю. Довгія. К.: Урожай, 2010. 328 с.

Інформаційні ресурси

1. :Житомирський національний агроекологічний університет. Лекції з ветеринарної хірургії. <https://studfile.net/preview/4193435/>
2. Сайт Фармацевтична енциклопедія <http://www.pharmencyclopedia.com.ua/>
3. Ветеринарний простір www.edu.vet.ua/
4. Міжнародне епізоотичне бюро www.oie.int/en
5. Термінологічний словник з паразитології. Навчальне видання /Л. І. Шендрик та ін. Житомир: Полісся, 2017. 87 с.
URL:http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/8413/1/Terminologichnij_Slovnik_Parazitologii_2017.pdf
6. Кіт А. А., Михайлютенко С. М., Кручиненко О. В., Євстаф'єва В. О., Мельничук В.В. Деякі показники якості та безпечності м'яса та м'ясопродуктів. *Вісник ПДАА*, 2018. № 4. С. 158–162.
URL: <http://journals.pdaa.edu.ua/visnyk/article/view/1079/1519>
7. <http://library.med.utah.edu/WebPath/webpath.html>
8. <http://www.webpathology.com/>
9. www.iso.org – сайт (ISO);
10. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : веб сайт. URL : <https://dpss.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : веб сайт. URL : www.nbuv.gov.ua.
12. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України : веб сайт. URL : <https://mon.gov.ua/ua>
13. Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (ДНДІЛДВСЕ) : веб сайт. URL : <http://vetlabresearch.gov.ua/>
14. <http://iekvm.kharkov.ua/> – Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини.
15. <http://www.who.int/en/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ);

11. Додатки

Додаток А

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини**

ЩОДЕННИК з виробничої практики

здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарна медицина _____ курсу _____ групи

III

Місце проходження практики _____

з _____ р. по _____ р.

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____

(назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____

(код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____

(бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група

Форма навчання _____

(денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри _____

(назва кафедри)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо),

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)

«___» _____ 20___ року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від

«___» _____ 20___ року №__ студент зарахований на посаду _____

(назва посади)

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)

«___» _____ 20___ року

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

**ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА
керівника практики від бази практики**

(назва підприємства, організації, установи тощо)

Керівник практики від підприємства (організації, установи тощо)

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

М.П.

« _____ » _____ 20 __ року

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів _____

(цифрами)

Керівник практики від кафедри

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів _____
(цифрами)

Дата захисту звіту з практики « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою _____
(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____
(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

_____
(підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Робочі записи під час практики у щоденнику

№ запису		Дата	Власник тварини і його адреса	Вид, стать, порода, вік тварини, інвентарний №	Анамнез, клінічні ознаки захворювання, температура, пульс, дихання	Діагноз	Лікування (рецепти, дієта тощо)	Наслідки лікування
первинного	первинного при повторному прийомі							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1		16.02.2023	ПП «Агроекोलогія» або Кот В.С. с. Гути ... району, ... області	Корова, українська чорноряба, 4 роки, інв..№ 567	Із слів доярки (власника) стало відомо, що корову перевели з родильного відділення 15 лютого. Під час моціону вона була травмована. Останні дні доїння корови ускладнилося, в наслідок болючості лівої передньої чверті вим'я. Дослідженнями встановлено: загальний стан тварини задовільний, Т – 39,7; П – 64; Д – 28. Апетит і жуйка збережені. Природні відправлення в межах норми. Ліва передня чверть молочної залози збільшена, ущільнена, болюча, гаряча. На передній поверхні чверті обмежена флюктууюча пухлина.	Абсцес вим'я Abscessus uberis	Корова переведена на лікування у ветеринарний блок. Операційне поле підготовлене по загальним правилам хірургії. Фіксація у станку Виноградова Знеболення: проводникова блокада нервів по Башкірову. <i>Далі хід операції та проведення інших маніпуляцій та післяопераційний догляд.</i>	Призначено повторний прийом на 17.02.2023

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра _____

ЗВІТ

з виробничої практики

студента ____ курсу _____ групи СВО магістр

освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина

спеціальності 211 Ветеринарна медицина

_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

_____
(назва підприємства, установи, організації тощо)

_____
(район, область)

Керівник практики від бази практики:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____

(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____

_____

_____

(прізвища та ініціали)

Полтава 2024

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ
результатів проходження
виробничої практики
студента освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина
спеціальності 211 Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти магістр
_____ курсу денної форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Період практики з «___» _____ 20__ р. по «___» _____ 20__ р.

Види робіт, що підлягають оцінюванню	Максимальна кількість балів	Результат оцінювання	Підпис
<i>Результати проходження практики студентом, оцінка яких надана у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики</i>	40		
<i>Якість оформлення і змістовність наповнення щоденника та звіту практики</i>	19		
Загальна кількість балів, нарахована керівником практики від кафедри (до захисту)	59		
<i>Презентація студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії</i>	41		
Підсумкова оцінка	кількість балів за 100-бальною шкалою		
	за 4-бальною шкалою		
	оцінка ЄКТС		

Зразок оформлення зведеної таблиці

Зведення _____
 (роботи виконані студентом під час виробничої практики)

№ п/п	Види роботи	Кількість
1	2	3
1	Проведено клінічний огляд	
2	Диспансеризовано	
3	Прийнято хворих тварин (всього), в тому числі: а) з незаразними хворобами б) з гінекологічними в) з хірургічними г) з інфекційними д) з інвазійними	
4	Проведено діагностичних досліджень (всього), в тому числі: а) алергічних б) серологічних в) бактеріологічних г) паразитологічних д) патологоанатомічних (розтин трупів)	
5.	Проведена ветсанекспертиза: а) м'яса б) молока в) яєць та інших продуктів харчування	
6.	Взято проб крові	
7.	Щеплено	
8.	Дегельмінтизовано	
9.	Оброблено проти кліщів	
10.	Оброблено проти гемоспоридіозів та ін. інвазійних хвороб	
11.	Проведено штучне запліднення тварин	
12.	Досліджено на вагітність тварин	
13.	Надана акушерська допомога	
14.	Виконано хірургічних операцій	
15.	Зроблено профілактичних обробок проти незаразних хвороб	
16.	Виконано інші види робіт	

